

Geachte commissie,

Als ComponentAgro maken wij graag gebruik van de uitnodiging van uw commissie om deel te nemen aan het rondetafelgesprek over 'Uitvoerbaarheid van het beleid op het boeren erf'.

ComponentAgro

ComponentAgro ondersteunt uitsluitend adviesorganisaties die zich bezig houden met de advisering rondom wet- en regelgeving op het boeren erf. Het overgrote deel van de agrarische adviseurs in Nederland maakt gebruik van onze kennisbank, helpdesk en cursussen. Daarnaast bouwen wij software voor adviseurs waarmee zij mestberekeningen kunnen maken en berekeningen voor het nieuwe GLB-beleid (de eco-regelingen).

Inleiding

Sinds de introductie van het huidige mestbeleid en het systeem van bedrijfstoelage (beide in 2006) is de regelgeving exponentieel gestegen. Hierdoor is een enorme wirwar ontstaan van regelgeving met vele details. De verschillen zijn vaak marginaal en overbodig.

Voorbeelden

In dit document staan een aantal regelingen beschreven die in de praktijk tot veel vragen, onduidelijkheden en onbegrip leiden. Met deze voorbeelden willen wij duidelijk maken dat afstemming van regels en voorwaarden al kan leiden tot vereenvoudiging. Het zijn (sprekende) voorbeelden geselecteerd op o.a. uitlegbaarheid maar niet op urgentie.

Stimuleringsregeling gebruik organische stofrijke mest (Urm artikel 33b & 33c)

Het gebruik van organische stofrijke mest is positief voor bodem. Om het gebruik van organische stofrijke mest te stimuleren mag, sinds 2020, op bouwland met een hoge fosfaattoestand de fosfaatgebruiksnorm met 5 kg worden verhoogd (biologische bedrijven + 10 kg).

Sinds 2023 is geldt als aanvullende regeling dat maar een deel van de fosfaat uit organische stofrijke mest meegeteld hoeft te worden. De hoogte van deze vrijstelling is afhankelijk van het soort meststof, de gebruiksnorm van het perceel en de mate van gebruik.

Twee regelingen met hetzelfde doel, maar met deels andere voorwaarden:

- De lijst met 'toegestane' organische stofrijke meststoffen is niet helemaal gelijk.
- Voor de ene regeling moet een melding ingediend worden bij RVO, bij de andere niet.
- Twee verschillende rekenmethoden.

Ongetwijfeld zijn er redenen voor de verschillen. De verschillen zijn echter marginaal. Met een uniformering/samenvoeging van beide regelingen blijven de doelstellingen alsnog gehandhaafd:

- Een gelijke lijst met toegestane meststoffen.
- Geen meldingsplicht (blijkbaar niet meer relevant).
- Eén systematiek: of hogere normen of een grotere 'vrijstelling'.

Groene braak als rustgewas (Bal artikel 4.1212a & Ur GLB 2023 artikel 23 lid c)

Op zand- en lössgronden is het vanuit de mestwetgeving verplicht uiterlijk 2026 minimaal één jaar een rustgewas te telen. Met de maatregel wordt een minder 'intensief' bouwplan na gestreefd.

Kenmerken van een rustgewas zijn o.a. een vroege oogst, diepe beworteling en minder intensieve grondbewerking. Voor deze rustgewasverplichting is een lijst met rustgewassen opgesteld.

Binnen het GLB is de eco-regeling 'Groene braak' opgenomen en gaat een stap verder. De groene braak mag namelijk niet bemest en niet geoogst worden en het gebruik van gewas-beschermingsmiddelen is verboden. Voor 'Groene braak' geldt een (kortere) gewassenlijst.

Het zou logisch zijn dat met het toepassen van de eco-regeling 'Groene braak' ook wordt voldaan aan de rustgewasverplichting. Echter staan op de gewassenlijst voor de eco-regeling 'Groene braak' enkele gewassen (o.a. Agrarisch natuurmengsel, drachtplanten en enkele klavers) die niet op de gewassenlijst staan voor de rustgewasverplichting. Hierdoor ontstaat onnodige complexiteit.

Uiteraard is het mogelijk om dan te kiezen voor een ander gewas. Het is echter zeer wenselijk om de gewassenlijsten op elkaar af te stemmen, zodat bij het toepassen van de eco-regeling 'Groene braak' altijd wordt voldaan aan de rustgewasverplichting. Immers het toepassen van 'Groene braak' geeft zelfs nog meer 'rust' aan de bodem.

Graslandvernietigingsregels (Bal [§ 4.118](#))

De basisregels rondom het 'vernietigen' van grasland zijn langgeleden opgesteld. Deze regels zijn o.a. bedoeld om het verlies aan stikstof dat hierbij vrijkomt te voorkomen of te beperken. In de loop van de jaren zijn deze regels behoorlijk uitgebreid en aangevuld. De voorwaarden zoals de grondsoort, het gewenste gewas en het tijdstip zijn sturend. De vele details maken het complex.

Wij hebben al deze regels proberen te vatten in een schema. Deze is als bijlage meegestuurd. Het moet ons inziens mogelijk zijn om, met behoud van de doelen, vereenvoudigen door te voeren. Er zijn namelijk diverse voorwaarden die elkaar overlappen of waarbij je de vraag kunt stellen of de kleine verschillen in voorwaarden en perioden noodzakelijk zijn om het doel te bereiken.

Voorbeelden:

- Graslandvernietiging op zand- en lössgrond is vanaf 11 mei alleen toegestaan t.b.v. herinzaai van gras (graslandvernieuwing). De voorwaarden zijn afhankelijk van de periode:
 - 11 t/m 31 mei: alleen stikstofbemesting toegestaan als de gewasbehoefte is aangetoond middels een grondanalyse.
 - 1 juni t/m 31 augustus: stikstofbemesting altijd toegestaan, echter altijd 50 kg korting op de stikstofnorm.
- Graslandvernietiging op klei- en veengrond is toegestaan van 1 februari t/m 15 september.
 - Stikstofbemesting van het volggewas is toegestaan als de gewasbehoefte is aangetoond middels een grondanalyse.
 - Bij graslandvernietiging van 1 juni t/m 15 juli is dat niet verplicht indien opvolgend een aaltjesbeheersend gewas wordt geteeld (specifieke lijst).

Extra voorwaarden per 1 januari 2023

Per 1 januari 2023 zijn diverse gebieden als 'Nutriënt verontreinigd gebied' (NV-gebied) aangewezen. Tegelijkertijd zijn de voorwaarden op klei- en veengronden in deze gebieden op derogatiebedrijven vergelijkbaar gemaakt met zand- en lössgronden (Urm [artikel 25c](#) lid 5). Echter deze voorwaarden zijn net weer (onbedoeld) afwijkend door de diverse verwijzingen. Het is daardoor onduidelijk wat nu de exacte voorwaarden zijn (monsterplicht, korting etc.).

Helaas kan ook RVO hierover nog steeds geen uitsluitsel geven. Om deze reden hebben wij ons schema nog niet kunnen actualiseren en weten ondernemers niet exact welke regels gelden.

Late bekendmaking wijzigingen

Wij willen aandacht vragen voor het veelal zeer late tijdstip waarop wijzigingen in de regelgeving worden doorgevoerd, soms met terugwerkende kracht. Voorbeeld: de aanwijzing van de NV-gebieden 2024 met alle nieuwe beperkingen. Dit is op 19 december 2023 pas gepubliceerd in de Staatscourant. Sinds januari zijn de digitale kaarten pas beschikbaar, deze noodzakelijk zijn om als bedrijf te concluderen welke regels en normen in 2024 van toepassing zijn. Dit vergroot de frustratie bij de boer en adviseur. Daarnaast kosten de software-aanpassingen ook de benodigde tijd. Helaas bestaat bij ons de stellige indruk dat door de snelheid niet de nodige tijd kan worden genomen voor een zorgvuldige implementering/uniformering.

Conclusie

Bovenstaande voorbeelden geven aan dat door afstemming en uniformering van regelgeving veel winst te halen is. Ons inziens kan dit ook met behoud van de doelstellingen van de regelgeving. Bij de aanpassingen hoort ook terechte discussies en keuzes. Naast de veelheid van nieuwe regelgeving signaleren wij vooral dat de complexiteit onbedoeld ontstaat door opeenstapeling van details, waarbij onvoldoende aansluiting wordt gezocht met bestaande regelgeving. Hierdoor wordt detail op detail gestapeld, zonder dat dit echt bijdraagt tot het gestelde doel.

Oproep

Wij roepen de wetgever op om bij nieuwe regelgeving allereerst nadrukkelijk te beoordelen wat de nut en noodzaak is van de beoogde (detail-)aanpassingen. Ten tweede nadrukkelijk aandacht te hebben voor uniformering van de wetgeving en als derde te zorgen voor een tijdige bekendmaking van de wijzigingen en de benodigde informatie.

Met vriendelijke groet,

Namens ComponentAgro,

Maarten Hiddink
Specialist wet- en regelgeving

Graslandvernietigingschema 2022

Versie: 04-01-2022

Grondsoort	Klei	Veen	Zand & Löss	Toelichting	
1 t/m 15 jan. 16 t/m eind jan.	1			1	Verboden.
1 t/m 15 febr. 16 t/m eind febr.	1-feb		1-feb	2	Toegestaan. Stikstofbemesting mag alleen wanneer uit een <i>graslandvernietigingsmonster</i> blijkt, dat het volggewas stikstofbemesting nodig heeft.
1 t/m 15 mrt. 16 t/m eind mrt.	2		3	3	Toegestaan, voorwaarde is dat direct aansluitend een relatief stikstofbehoefte gewas wordt geteeld (zie onderstaande lijst). Stikstofbemesting mag alleen wanneer uit een <i>graslandvernietigingsmonster</i> blijkt, dat het volggewas stikstofbemesting nodig heeft.
1 t/m 15 apr. 16 t/m eind apr.					-Indien het direct aansluitende gewas mais, consumptie- of fabrieksaardappelen is, dan wordt de stikstofgebruiksnorm van het gewas (totaal-norm) op deze percelen gekort. De korting bedraagt 85 kg N/ha bij mais en 65 kg N/ha bij aardappelen. In deze situaties is een graslandvernietigingsmonster <i>niet</i> verplicht. De korting geldt niet als het gras (dat voor vervoeding is gebruikt) geteeld is als verplicht vanggewas na mais in het voorgaande jaar of in het voorgaande jaar als grasgroenbemester is gezaaid. Een graslandvernietigingsmonster is ook dan <i>niet</i> verplicht.
1 t/m 15 mei 16 t/m eind mei			10-mei 4	4	Toegestaan van 11 mei t/m 31 mei, indien direct aansluitend gras wordt ingezaaid (herinzaai). Stikstofbemesting mag alleen wanneer uit een <i>graslandvernietigingsmonster</i> blijkt, dat het volggewas stikstofbemesting nodig heeft.
1 t/m 15 juni 16 t/m eind juni	1-jun 2 of 5		1-jun 5 of 6	5	Toegestaan, indien direct aansluitend, maar uiterlijk op 16 juli, een (mengsel van een) aangewezen aaltjesbeheersend gewas wordt geteeld ter voorbereiding van de vervolgteelt van uiterlijk het volgende voorjaar. Een graslandvernietigingsmonster is <i>niet</i> verplicht.
1 t/m 15 juli 16 t/m eind juli	15-jul 2		15-jul 6 31-aug		- De volgende aaltjesbeheersende gewassen zijn aangewezen: Japanse haver, <i>Tagetes erecta</i> , <i>Tagetes patula</i> . - Deze gewassen mogen pas vanaf 23 oktober worden vernietigd. Japanse haver mag ter voorkoming van zaadvorming tussentijds worden gemaaid.
1 t/m 15 aug. 16 t/m eind aug.	15-sep		1	6	Toegestaan indien direct aansluitend gras wordt ingezaaid (herinzaai). De graslandvernietiging moet vooraf bij RVO worden gemeld. De stikstofgebruiksnorm van het gewas (totaal-norm) wordt op deze percelen met 50 kg N/ha gekort. Een graslandvernietigingsmonster is <i>niet</i> verplicht.
1 t/m 15 sept. 16 t/m eind sept.	16-sep 7			7	Toegestaan, indien direct aansluitend tulpen, krokussen, irissen of muscari worden geplant. Een graslandvernietigingsmonster is <i>niet</i> verplicht.
1 t/m 15 okt. 16 t/m eind okt.	1-nov 8		30-nov	8	Alleen toegestaan op kleigrond, indien het eerstvolgende gewas anders is dan gras. Een graslandvernietigingsmonster is <i>niet</i> verplicht.
1 t/m 15 nov. 16 t/m eind nov.			1		
1 t/m 15 dec. 16 t/m eind dec.					

Algemeen

- Er is een algemene vrijstelling voor de aanleg en onderhoud van ondergrondse kabels en leidingen van algemeen belang.
- De uitzonderingen in het kader van werkzaamheden t.b.v. ruilverkavelingen zijn niet in dit schema opgenomen. Zie hiervoor artikel 4b lid 7 van het 'Besluit gebruik meststoffen'.

Toegestane relatief stikstofbehoefte gewassen

Aardappelen, Aardbei, Acidanthera, Andijvie, Anemone coronaria, Augurk, Bleek- en groenselderij, Bloemkool, Boerenkool, Broccoli, Buitenbloemen, Chinese kool, Courgette, Fritillaria imperialis
 Gladiol, Gras, Graszaad, Graszoden, Hyacint, Iris, Japanse haver, Karwij, Knolbegonia, Knolselderij, Knolvenkel, Koolraap, Koolrabi, Koolzaad, Krokus, Krotten, Kruiden, Laanbomen: opzetters, Landbouwtambonen
 Lelie, Mais, Meloen, Muscari, Narcis, Paksoi, Plantui 2e jaars, Pompoen, Prei, Raapstelen, Rabarber, Rode kool, Savooikool, Schorseneren, Sla, Spinazie, Spitskool, Spruitkool, Stam- en stokbomen
 Suikerbiet, Suikermais, Tagetes (uiterlijk 16 juli gezaaid), Triticale, Tulp, Vaste planten, Venkel, Voederbiet, Wintergerst, Winterrogge, Wintertarwe, Winterui, Witte kool, Zaaiui, Zomertarwe

AgroAdviseur, een product van ComponentAgro B.V., ondersteunt adviseurs door hen te attenderen, informatieopslag te organiseren en biedt vaktechnische helpdesk en specialistische support.

ComponentAgro B.V. aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid voor schade van welke aard ook als gevolg van beslissingen en/of handelingen gebaseerd op informatie uit AgroAdviseur. Niets uit deze uitgave mag worden vervoelvuldigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt worden in enige vorm of wijze, hetzij elektronisch, door fotokopieën, opnamen, of enige ander manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van ComponentAgro B.V.